

KABANATA V : KATARUNGANG PANLIPUNAN AT MGA KARAPATANG PANTAO

Seksyon 21. Pantay na Pangangalaga ng Batas at Pagpawi sa Dipagkakapantaypantay. Alinsunod sa pantay na pangangalaga ng batas na nakasaad sa Saligan Batas ng Republika ng Pilipinas, sa tsarter ng mga Nagkakaisang Bansa (U.N.), sa Pandaigdigang Pahayag ng mga Karapatang Pantao kasama na ang Kumbensyon sa pagpawi ng dipagkakapantaypantay laban sa Kababaihan at Pandaigdigang Batas sa Karapatang Pantao, igagawad ng Estado sa Katutubong Pamayanang Kultural/Katutubong pamayanan, ayon sa nararapat na pagkilala sa kanilang natatanging katangian at pagkakakilanlan, ang mga karapatan, pangangalaga ng batas at pribelihyong katulad ng tinatamasa ng lahat ng mga tao. Igagawad din sa kanila ang katulad na karapatan sa paggawa, mga pagkakataon, batayang serbisyo, pang edukasyon at iba pang mga karapatan at pribelihyong tinatamasa ng lahat ng tao sa lipunan. Gayundin, titiyakin ng Estado na nag paggamit ng anumang anyo ng dahas o panghihimasok laban sa mga Katutubong Pamayanang Kultural/Katutubong Pamayanan ay haharapin ng naaayon sa batas. Titiyakin ng Estado na ang mga batayang karapatang pantao at kalayaan na nakadambana sa Saligang Batas at iba pang kaugnay na mga pandaigdignag kasunduan ay titiyakin din sa mga katutubong kababaihan. Sa gayon, walang itinatadhana sa batas na ito ang maaaring ipagpalagay na magdudulot ng pagmamaliit sa mga karapatan at kagalingang dati nang kinikilala at iginagawad sa mga kababaihan sa ilalim ng mga umiiral na batas na may pangkalahatang saklaw.

Seksyon 22. Mga Karapatan sa Panahon ng Armadong Tunggalian/Digmaan. Ang mga Katutubo

ay may karapatan sa dipangkaraniwang pangangalaga at katiyakan sa mga panahon ng armadong tunggalian o digmaan. Susundin ng Estado ang mga Pandaigdigang pamantayan, higit sa lahat, ang IkaApat na Kapulungan sa Geneva ng 1949, para sa pangangalaga ang mga populasyon ng sibilyan sa mga pangyayaring kagipitan at armadong tunggalian/digmaan. Hindi mangangalap mula sa Katutubong Pamayanang Kultural/Katutubong

Pamayanan, ng kasapi ng hukbong sandatahan, ng labag sa kanilang kagustuhan, at sa particular para gamitin laban sa ibang mga Katutubong Pamayanang Kultural/Katutubong Pamayanan; o mangalap ng mga kasapi mula sa katutubong kabataan para sa sandatahang lakas sa anumang kalagayan; o pilitin ang mga katutubo para lisanin ang kanilang mga lupa, teritoryo at kabuhayan, o ilipat ng lugar sa natatanging sentro para sa layuning panghukbo na may anumang kalagayan ng diskriminasyon o ng di pagkakapantay pantay.

Seksyon 23. Kalayaan mula sa Diskriminasyon at Karapatan sa Pantay na Pagkakataon at Pakikitungo. Karapatan ng mga Katutubong

Pamayanang Kultural/Katutubong Pamayanan na maging Malaya sa anumang anyo ng diskriminasyon, kaugnay sa pangangalap ng manggagawa at mga

kalagayan sa paggawa, na sila ay magtamasa ng pantay na pagkakataon para sa pagtanggap sa hanapbuhay, pangkalusugan at panlipunang tulong, kaligtasan at iba pang kaugnay na mga pakinabang

panghanapbuhay, ipabatid sa kanila ang kanilang mga karapatan sa ilalim ng umiiral na mga batas sa paggawa at mga paraang magagamit nila upang makagawa ng lunas, hindi sumailalim sa anumang sistema ng pamimilit na pagkuha ng bagong manggagawa, kabilang na ang mapang aliping paggawa at iba pang anyo ng utangpagkabusabos, at pantay na pagkakataon sa hanapbuhay para sa babae at lalaki, kabilang ang pangangalaga laban sa pangkasariang panliligalig.

Sa gayon, pagtitibayin ng Estado, alinsunod sa balangkas ng mga pambansang batas at patakaran, at sa pakikipagtulungan sa mga kaukulang Katutubong Pamayanang Kultural/Katutubong Pamayanan, ang natatanging mga hakbang upang matiyak ang mabisang pangangalaga hinggil sa pagkuha ng bagong manggagawa at mga kalagayan sa hanapbuhay ng mga

taong nabibilang sa pamayanang ito, lalo na kung hindi sila mabisang napapangalagaan ng mga batas na ipinatutupad sa mga manggagawa sa kabuuan.

Ang mga Katutubong Pamayanang

Kultural/katutubong Pamayanan ay may karapatan sa samahan at kalayaang bumuo at magpalakad ng mga unyon, karapatang makipagtalastasan sa mayari ng pagawaan. Sila rin ay may karapatang hindi sumailalim sa mga kalagayan sa paggawa na makakapinsala sa kanilang kalusugan, lalo na sa

pamamagitan ng pagkalantad sa mga pestisidyo at iba pang nakalalasong mga bagay.

Seksyon 24. Mga gawaing Labag sa Batas Kaugnay sa Paggawa. Labag sa batas para sa sinumang tao na:

a. Magtangi laban sa sinumang katutubo hinggil sa mga itinakda at kondisyon sa paggawa dahil sa kanilang uring pinagmulan. Pantay na kabayaran ang ibibigay sa mga katutubo at dikatutubo para sa gawing magkapantay ang halaga; at

b. Pagkaitan ang sinumang katutubong manggagawa ng karapatan o

kapakipakinabangang itinatadhana o itiwalang sila sa layuning hadlangan silang tamasahin ang alinman sa mga karapatan o kapakinabangang itinatadhana ng Batas na ito.

Seksyon 25. Mga Batayang Serbisyong Panlipunan. Ang mga Katutubong Pamayanang Kultural/Katutubong

Pamayanan ay may karapatan sa natatanging mga

hakbang para sa kagyat, mabisa at tuloytuloy na pag unlad ng kanilang pangkabuhayan at panlipunang

kalagayan, kasama ang mga usapin sa hanapbuhay, panghanapbuhay na pagsasanay at muling pagsasanay, pabahay, kalinisan, kalusugan at katiyakanng

panlipunan. Bibigyan ng natatanging pansin ang mga

karapatan at naiibang pangangailangan ng mga

katutubong kababaihan, matatanda, kabataan, bata at

mga kapansanan. Nang naaalinsunod, titiyakin ng Estado

ang karapatan ng mga Katutubong Pamayanang

Kultural/Katutubong Pamayanan sa mga batayang

serbisyong panlipunan ng pamahalaan na kabilang, subalit hindi limitado sa, kagamitan sa tubig at pailaw, edukasyon, kalusugan at imprastraktura.

Seksyon 26. Kababaihan. Ang mga katutubong

kababaihan ay magtatamasa ng pantay na mga karapatan

at pagkakataon katulad ng sa kalalakihan, hinggil sa

panlipunan, pangkabuhayan, pampulitika at

pangkalinangang sakop ng buhay. Ang paglahok ng

katutubong kababaihan sa kaparaanan ng pagpapasya sa lahat ng mga antas, gayundin sa pagunlad ng lipunan, ay bibigyan ng maayos na paggalang at pagkilala.

Ang Estado ay magbibigay ng ganap na pagkakataon sa edukasyon, pangangalaga sa bata at ina, kalusugan at nutrisyon, at mga serbisyong pabahay sa katutubong kababaihan. Ang pagsasanay sa panghanapbuhay, teknikal, pandalubhasaan at iba pang anyo ng

pagsasanay ay ibibigay upang ang mga kababaihang ito ay makalahok sa lahat ng aspeto ng buhay sa lipunan. Hanggat maaari, titiyakin ng Estado na ang lahat ng mga katutubong kababaihan ay magkakaroon ng pagkakataon sa Lahat ng paglilingkod na nasa wikang sarili.

Seksyon 27. Kabataan at Batang Katutubo.

Kikilalanin ng Estado ang mahalagang gampanin ng mga bata at kabataang katutubo sa paghubog ng lipunan at itataguyod at pangangalagaan ang kanilang pisikal, moral, ispiritwal, pangkatalinuhan at panlipunang katauhan. Tungo sa hangaring ito, itataguyod ng Estado ang mga programang pampamahalaang nakaukol sa pagpapaunlad at pag aaruga ng mga bata at kabataang katutubo para sa mahusay na lipunan at magtatatag ng mga kinakailangang pamamaraan upang maipagtanggol ang mga karapatan ng mga bata at kabataang katutubo.

Seksyon 28. Kabuuang Sistemang Pang Edukasyon. Ang Estado, sa pamamagitan ng NCIP, ay magbibigay ng husto, sapat at kabuuang sistemang pangedukasyon na angkop sa pangangailangan ng mga bata at kabataang katutubo.

Revision #1

Created 1 June 2025 05:49:37 by MaharlikanWatchman

Updated 1 June 2025 05:50:00 by MaharlikanWatchman